

רעיונות לתולדות הגאון אדר"ת ז"ל ל סה

„כן מעודי האמת נר לרגלי, ואת השקר שנאתי ואתעבנו בלבבי עד מאד, לא אחפה על אוהבי ולא על קרובי במקום שהוא מתנגד להאמת, ולא אעשה שקר בנפשי שלא להודות על האמת, איני עושה סיגורין במקום שיצא ממנו שלא כהוגן בשגגה, ולא אכחד תחת לשוני שגגתי“.

„גם המדות הספונות האלה מורשה הן לי מאבא מארי הרב ז"ל, ואם כי עליו נאה ויאות שם „עניו“ ומדת „ענוה“ היה בו מפני שהיה לו במה להתפאר, לא כן אנא חלא בר חמרא<sup>5</sup>, מה אני ומה מעשי, אני מכיר ערכי הדל ותורתי המעטה מאד. שאין לי כלל וכלל במה להתפאר, ואין בי מדת ענוה כלל רק פשוטו כמשמעו שאין בי כלום ואיני כלום. אבל זה אוכל לאמר בטח אשר את השורש פורה ראש ולענה<sup>6</sup> אבי אבות טומאת המדות הגאון שנאתי תכלית שנאה, לא מינה ולא מקצתה<sup>7</sup>, היסוד לעבירות שבין אדם לחבירו, קלות וחמורות אשר כל הנוגע בהם לא יצקה ת"ל לא מצאה מקום בלבי עד כה, ישמרני ד' עד בוא חליפתי<sup>8</sup> לטהרני“.

„אהבת תורה ולומדיה, וביחוד לגדולי הת"ת ויר"א אמיתים, היא בלבי ונפשי. מאד הנני צמא עוד גם היום לעמוד לשרת אחד הגאונים האמיתים, צדיק גמור, פשוט לשמשו כעבד לאדוניו, אך בעונותי עוד לא זכיתי לזה, במקום שמכירים אותי הוא מן הנמנע, ובמקום אחר לא נודמן לי עד היום למגינת נפשי“ — הלאה יאמר, „מעודי לנגד עיני מאמר חז"ל הק', „יהי כבוד חבירך חביב עליך כשלך“<sup>9</sup>, וגם המאמר „כל היודע בחבירו שהוא גדול ממנו אפילו בדבר אחד חייב לנהוג בו כבוד“<sup>10</sup>. ולכן אני נוהר הרבה בכבוד זולתי, יהיה מי שהוא, ובפרט למי שיש לו יתרון עלי בדבר מה, שהטילו רבותינו חובה לנהוג בו כבוד“.

„מפני טבעי לברוח מן הכבוד הייתי צנוע ונחבא, להסתיר א"ע מפני ב"א, לא הראיתי כתבי הק' וחיבורי, אשר זכני השי"ת בזכות אבותי ז"ל, רק לאדם אחד מאלף מהמיוחדים שבידידי ובאי ביתי. ולבל אבוא לידי זיחות הלב<sup>11</sup>, בראותי ריבוי כ"ק, ת"ל, (כה ירבו ויעצמו לאמיתתם), כתבתי על הדף הראשון של כל חיבור מאמר ריב"ו „אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך“<sup>12</sup> וכר. (וממני למד גם אחי הרב ז"ל לעשות כן). „נוהרתי בכבוד מי שגדול וזקן ממני שלא לכתוב לו „ידידי“ כאילו חברותא גמי איכא בהדי“.

הלאה כותב, „מיום עמדי על דעתי נוהרתי בהפרשת מעשר מכל הרוחים שיוצמו לי“.

„במצות ק"ש בזמנה הייתי נוהר מיום עמדי על דעתי. וזה לי כעשרים שנה

כ הגאון האדר"ת זצ"ל

לשמשו כעבד לאדוניו, אך בעונותי עוד לא זכיתי לזה — במקום שמכירים אותי הוא מן הנמנע, ובמקום אחר לא נודמן לי עד היום למגינת לבי.

ביחוד גדלה אהבתי לגדולי הדור, צדיקי עולם, גם את אשר לא ראיתים ממש, לשמם ולזכרם תאות נפשי, לא יתואר באומר ודברים, ואני עומד ומצפה לעת אשר ימלא ד' משאלות לבבי, עדיין לשרתם אם הרבה אם מעט.

ו) את הרשעים פושעי ישראל, החוטאים ומחטיאים, המלגלים על דברי חז"ל, שנאתי תכלית שנאה, אותם ואת כל אשר להם והחול-כים בדרכיהם, לא אוכל להסתכל בפניהם, ככל דבר נמאס משוקץ ומתועב, כן לא אוכל ראות פניהם במובן המלה.

אך את שאינם בני-ברית, כל שאיננו שונא לישראל, אין לי עליו שום טינא בלב, וכאשר הוזהירונו חז"ל על זה, ואין לי שום שנאה על שוב איש, רק למי שנצטוונו מרבותינו לשנאותו (פסחים ק"ג, ב, תוס' ד"ה שראה, אבות דר' נתן סוף פרק ט"ז).

ז) מעודי לנגד עיני מאחז"ל הק', יהי כבוד חבירך חביב עליך כשלך, וגם המאמר „היודע בחברו שהוא גדול ממנו אפילו בדבר אחד חייב לנהוג בו כבוד“<sup>10</sup>, ולכן אני נוהר הרבה בכבוד זולתי, יהיה מי שהוא, ובפרט במי שיש לו יתרון עלי בדבר מה, שהטילו רבותינו חובה לנהוג בו כבוד.

ח) מפני טבעי לברוח מן הכבוד, הייתי צנוע ונחבא להסתיר את

\* פסחים ק"ג, ב